
**КАРАР
РЕШЕНИЕ**

31 июль 2017ел

№ 1-30

«Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге советы депутаты статусы турында нигезләмә хакында»

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге Советы Регламент нигезендә карар кабул итте:

1. «Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге депутаты статусы турында» нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге адрес буенча бастырырга: <http://pravo.tatarstan.ru/hәм> Буа муниципаль районының рәсми сайтында Югары Лашчы авыл жирлеге бүлегендә урнаштырырга.

Буа муниципаль районының Югары Лашчы
авыл жирлеге башлыгы

С.В. Иванов

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге Советы депутатының (алга таба - депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә күздә тоталар.

I Бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге Советы депутаты

Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә сайланган, Буа муниципаль районының Югары Лашчы жирлеге Советында (алга таба - Совет) Татарстан Республикасы Конституциясендә, Федераль законда, Татарстан Республикасы законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә каралган закон чыгару һәм башка вәкаләтләргә җавап бирергә вәкаләтле халык вәкиле депутат булып тора.

2 статья. Депутатның вәкаләтләре чоры

Депутатның вәкаләтләре чоры аны Совет депутаты итеп сайлаган көннән башлана һәм, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Советы эшли башлаган көннән тәмамлана.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлемгә сәбәп булу;
- 2) үз теләге белән китү;
- 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
- 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керсә;
- 6) даими яшәү урынына Россия Федерациясә чикләреннән чыгу;
- 7) Россия Федерациясә гражданлыгын йә чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданлыгы (ярдәмгә алу) яисә чит ил гражданы яисә чит ил гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булырга хокукы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданы яисә чит ил гражданы яисә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсә нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган чит ил гражданы яисә чит ил гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булырга, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;»
- 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

11) Федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы, 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрәндәге N 230-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмләр) ачуны һәм счетлары (кертәмләр) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тью турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә, тьюларны, бурычларны үтәмәү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-7, 10 һәм 11 пунктларында күрсәтелгән очракларда депутат вәкаләтләрен туктату турындагы карар депутат вәкаләтләрен туктату көне билгеләнә торган Совет тарафыннан кабул ителә.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 8 пункттында каралган очракта депутатның вәкаләтләре чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре рәсми басылып чыккан көннән туктатыла.

4. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пункттында каралган очракта депутат вәкаләтләре Совет вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

4 статья. Депутатның дәлилләре һәм күкрәк билгеләре

1. Депутатка аның шәхесен һәм депутаты вәкаләтләрен раслый торган төп документы булган таныклык, шулай ук ул файдалана һәм үз вәкаләтләре чоры дәвамында кулланыла торган күкрәк тамгасы бар.

2. Депутатның таныклығы Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тоткарлыксыз йөрү хокукын бирә торган документ булып тора, шулай ук, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, жирле бюджет акчалары исәбеннән тулысынча яисә өлешчә финанслана торган йә салымнар һәм мәжбүри түләүләр түләү буенча ташламаларга ия, йә жирле үзидарә органнарын гамәлгә куючылар сыйфатында ия булган оешмаларга тоткарлыксыз йөрү хокукын бирә.

5 статья. Депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген аерым нигездә алып бара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәгән килеш берләштерә, Устав тарафыннан билгеләнгән очраклардан тыш.

2. Советта вазыйфасы буенча һөнәри даими нигездә эшләүче депутатлар Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә үзләренәң язма гаризалары нигезендә Совет тарафыннан сайлана.

6 статья. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутатның эшчәнлек рәвешләре түбәндәгеләр:

- а) Совет утырышларында катнашу;
- б) Совет комиссияләре эшендә катнашу;
- в) парламент тыңлауларында катнашу;
- г) Совет карарлары проектларын кертү;

д) депутат запросын кертү;

е) дөүлэт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына, ижтимагый берләшмэлэргэ һәм аларның вазыйфаи затларына тэкъдимнэр кертү;

ж) дөүлэт хакимияте органнарының, жирле үзидарэ органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукый рэвешенэ бэйсез рэвештэ оешмалар житэкчелэренэ, муниципаль берәмлекнең карамагындагы мәсьэлэлэргэ караган ижтимагый берләшмэлэргэ мөрэжэгать;

з) тиешле вазыйфаи затларга гражданнар хокукларын ачыкланган бозуны кичекмэстэн ачыклау чараларын күрүне талэп итеп мөрэжэгать итү;

и) үзе вэкиле булган сайлаучылар - округ халкы белэн эш;

к) депутат берләшмэлэре - фракциялэр һәм депутат төркемнэре эшендэ катнашу;

л) жирле референдумнарны, гавами тыңлауларны, жыелышларны, конференциялэрне һәм гражданнарның сораштыруларын оештыруда һәм уздыруда катнашу;

м) территориаль ижтимагый үзидарэне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчэнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендэ, Татарстан Республикасының башка законнарында һәм Совет турында нигезләмэдэ каралган башка рэвешлэрдэ гамэлгэ ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның сайлаучылар белэн үзара мөнэсэбэте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиелэр, оешмалар, дөүлэт һәм башка органнар коллективлары белэн элемтэдэ тора.

2. Депутат сайлаучылар мөрэжэгатен карый, гражданнарны кабул итэ, тиешле дөүлэт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына һәм ижтимагый берләшмэлэргэ тэкъдимнэр кертэ, шулай ук аена кимендэ бер тапкыр сайлаучыларны кабул итэ.

3. Депутат сайлаучыларга алар белэн очрашулар вакытында, шулай ук массакулэм мәгълүмат чаралары аша үз эшчэнлеге турында мәгълүмат бирэ.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, иреклэрен һәм законлы мәнфэгательэрен тээмин итү чараларын күрэ:

- алардан кергэн тэкъдимнэрне, шикаятьлэрне карый, үз вэкалэтлэре чиклэрендэ аларда булган мәсьэлэлэрне дөрөс хэл итүгэ булыша;

- гражданнарны кабул итэ;

- ижтимагый фикерне өйрэнэ һәм кирэк була калса, тиешле дөүлэт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына тэкъдимнэр кертэ.

8 статья.

Депутат этикасы кагыйдэлэрен депутат буларак үтэү

1. Депутат депутат этикасы кагыйдэлэрен үтэргэ тиеш:

1) Советта билгелэнгэн гавами чыгышлар кагыйдэлэрен үтэргэ;

2) депутат эшчэнлегенэ бэйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмэлэргэ кертелгэн, депутат вазыйфаларын үтэүгэ бэйле рэвештэ аңа мәгълүм булган белешмэлэрне фаш итмэскэ һәм файдаланмаска;

3) шэхсэн яисэ аның якын туганнарына кагылышлы мәсьэлэлэрне хэл иткэндэ жирле үзидарэ органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмэткэрлэр һәм гражданнар эшчэнлегенэ йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмау;

4) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык үз-үзеңне тотыштан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Совет абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга;

5) вазыйфай бурычларны үтәгәндә мәнфәгатләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килгәндә, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә хәбәр итәргә, шулай ук мондый конфликтны булдырмау яисә жайга салу чараларын күрергә тиеш.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутат үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Совет кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

II Бүлек. Депутат эшчәнлегә гарантияләре

9 статья. Депутатның Совет, Совет комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат Совет карый торган барлык мәсьәләләр буенча, шулай ук комиссия әгъзасы булган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш хокукына ия.

2. Депутат Совет утырышларында, аңа Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль закон, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Нигезләмә һәм Совет Регламенты нигезендә бирелгән хокукларны гамәлгә ашыра.

3. Депутат Совет утырышларында, аның әгъзасы булган комиссия утырышларында Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә шәхсэн катнаша. Күрсәтелгән утырышларда житди сәбәп аркасында катнашу мөмкинлегә булмаган очракта, депутат бу хакта алдан ук Совет рәисенә, комиссия рәисенә хәбәр итә.

4. Депутат үзе әгъзасы булмаган теләсә кайсы комиссиянең киңәш бирү тавышы хокукына ия теләсә кайсы утырышында катнашырга хокуклы.

5. Депутатның системасыз катнашуы турындагы мәгълүмат сайлаучылар игътибарына житкерелә.

6. Депутат түбәндәгеләргә хокуклы:

1) комиссиядә һәм Советта вазыйфада сайланьрга;

2) Совет тарафыннан төзелә торган органнар һәм кандидатуралар төзү мәсьәләләре буенча Совет тарафыннан сайлана яисә билгеләнә торган вазыйфай затлар фикерен белдерергә;

3) Совет утырышында карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

4) утырышларында карау өчен Советның хокукый актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе, карау тәртибе һәм тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылы, карарлар проектларына һәм Советның башка актларына төзәтмәләр кертү;

6) Совет утырышында теләсә кайсы органның яисә Совет карамагындагы вазыйфай затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) бәхәсләрдә катнашырга;

8) Совет утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатләрән игълан итү.

7. Депутат федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль берәмлек уставында, Совет Регламентында каралган башка хокукларны гамәлгә ашыра.

10 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

3) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

4) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә гражданнарның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренң, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үз эше турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елына кимендә бер тапкыр хәбәр итәргә;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләргә үтәргә;

7) дәүләт серен һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләргә фаш итмәскә;

8) ел саен хисап елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенң керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә тапшырырга;

9) "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрәдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны үтәргә.

11 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Депутат статусына бәйле чикләүләр Федераль законнар белән билгеләнә.

12 статья. Депутат запросы

1. Совет утырышларында депутат Буа муниципаль районының Югары Лашчы авыл жирлеге башлыгына, жирле үзидарә органнары житәкчеләренә, Совет компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча һәм үзенң депутат эшчәнлегенә керемнәре буенча Совет тарафыннан төзелә яисә сайлана торган башка органнар житәкчеләренә запрос белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат запросы язма яисә телдән формада кертелә һәм рәислек итүче тарафыннан игълан ителә.

3. Депутат таләбе җибәрелгән орган яисә вазыйфаи зат аңа телдән җавап (Совет утырышында) яисә язма рәвештә аны алган көннән соң 15 көннән дә соңга калмыйча яисә Советта билгеләнгән башка срокта бирергә тиеш. Җавап депутат гарызнамәсе җибәрелгән орган житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Сорау инициаторы гарызнамәдә куелган мәсьәләләргә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында гарызнамә инициаторына

алдан хэбэр ителергэ тиеш, эмма тиешле орган утырышы көнөнө кадэр өч көннән дә соңга калмыйча.

13 статья. Депутатның беренче чиратта вазыйфай затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат беренче чиратта жирле үзидарә органнарының, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмаларның житәкчеләренә һәм башка вазыйфай затларының кабул итү хокукына ия

14 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Советның вазыйфай затлары депутатның Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә депутатны Советка кергән документлар белән тәэмин итәләр.

2. Депутатның үз эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мөрәжәгатендә дәүләт хакияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм оешмаларга күрсәтелгән органнарының, берләшмәләренә һәм оешмаларның вазыйфай затлары кичектергесез (ә өстәмә материаллар алырга кирәк булганда - мөрәжәгать алынган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча) шушы мөрәжәгатькә җавап бирә һәм соратыла торган документларны яисә дәүләт сәре булмаган белешмәләрне тапшыра.

3. Әгәр өстәмә тикшерү үткәрү яисә нинди дә булса өстәмә материалларны теркәү кирәк булса, әлегә статьяның 2 пунктында күрсәтелгән вазыйфай затлар бу хакта үзләренә мөрәжәгать иткән Совет депутатына хэбэр итәргә тиеш.

4. Депутат массакүләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча чыгыш ясарга хокуклы.

15 статья. Имгәнү яки депутатның хезмәткә сәләтлеләген нык югалтуга китергән сәләмәтлегенә башка зыян салган өчен компенсация.

Мөстәкыльлекне югалтуга китергән гариплек яисә сәләмәтлеккә башка төрле зыян күрүгә бәйле рәвештә Совет депутатка акчалата компенсация түләү турында карар кабул итәргә хокуклы.